

161
B.

M 93 14422

1868—1894.

B. 14422

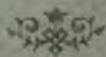
HISTORIA

LWOWSKIEGO ODDZIAŁU TOWARZYSTWA PEDAGOGICZNEGO.

W 25-LETNIA ROCZNICE ISTNIENIA.

SKREŚLIŁ

WIKTOR BRZEZIŃSKI.

L W O W

NAKŁADEM TOWARZYSTWA PEDAGOGICZNEGO.

Z I. ZWIĄZKOWEJ Drukarni we Lwowie.

1894.

1868—1894.

HISTORIA

LWOWSKIEGO ODDZIAŁU TOWARZYSTWA PEDAGOGICZNEGO.

W 25-LETNIA ROCZNICĘ ISTNIENIA.

SKREŚLIŁ

11.161
IV. B

WIKTOR BRZEZIŃSKI.

L W Ó W

NAKŁADEM TOWARZYSTWA PEDAGOGICZNEGO.

Z I. ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE.

1894.

Bz 58609
641409 II

B 17422

207

Rok 1867 jest chwilą przełomu w dziejach Austrii. Nadana konstytucya obudziła — a raczej umożliwiła objawy życia społecznego. Narody, gnębione dotychczas systemem centralizacyi, mającej zgermanizować wszystkie nie-niemieckie szczepy Austrią zamieszkujące, po wielu wysiłkach i wstrząśnieniach otrzymały wreszcie to, do czego po długim śnie średnich wieków od czasów Rousseau'a rwał się duch ludzki: prawa człowieka.

Z chwilą nadania konstytucyi, jakby zaczarowane, a tylko siłą zgniecione i ukryte objawy życia przełarły się na zewnątrz.

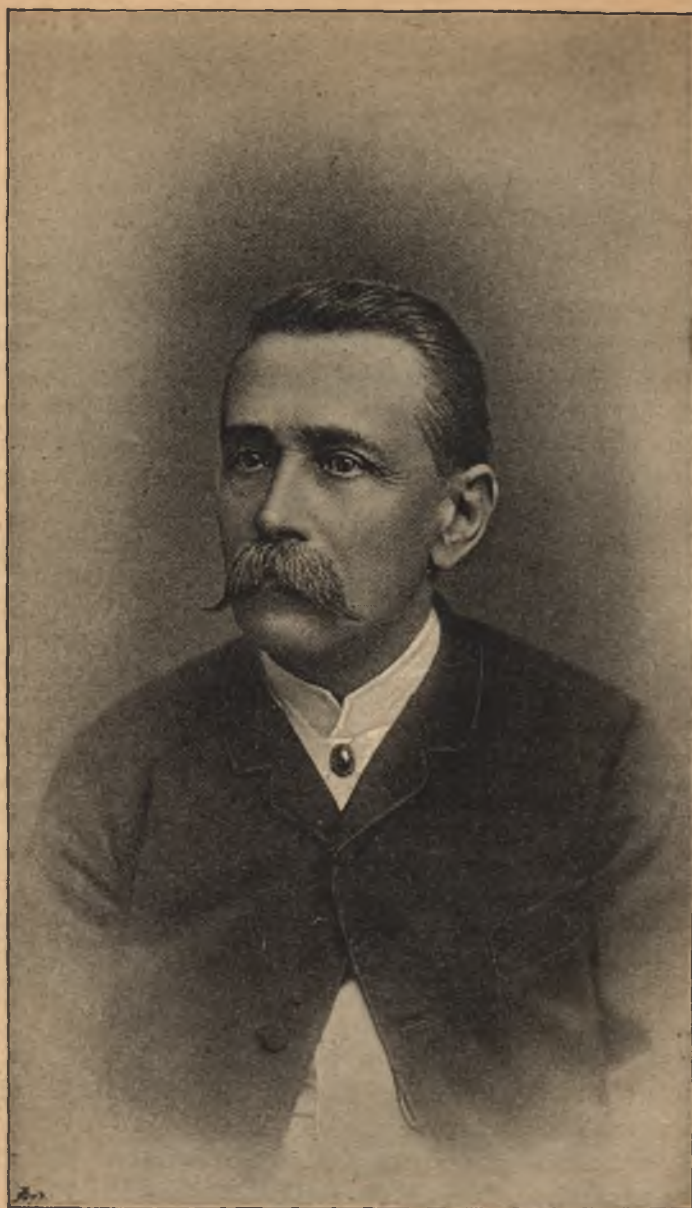
Na każdym polu rozpoczął się ruch, wykazujący, że narody dorosły już do tego, aby same o sobie stanowić, same sobą rozporządzać, same wreszcie o swoich potrzebach myśleć mogły.

Za ogólnym tym prądem poszło też i nauczycielstwo. Jakkolwiek pierwszy głos (p. Br. Trzaskowskiego, z Rzeszowa, umieszczony w krakowskim „Czasie“ z 26 kwietnia 1867 Nr. 96) nawołujący do zebrania się polskich pedagogów celem naradzenia się nad sprawami wychowania, które odtąd już na inne wejść miało tory, przebrzmiał bez skutku, lecz mimo to widzimy już w łonie nauczycielstwa myśl kielkującą, mającą na celu umożliwienie złączenia całej drużyny nauczycielskiej pod jednym sztandarem.

Myśl powyższą poruszyła także w „Szkole“ (Rocznik I. tom II. z r. 1868) p. Antonina Machczyńska w artykule: „Kilka słów o zgromadzeniach pedagogicznych“.

Po wprowadzeniu języka polskiego w szkołach, okazała się potrzeba wydania podręczników polskich.

Komitet redakcyjny, złożony z osobistości wybitnych i zasłużonych na polu wychowania publicznego, a zawiązany staraniem księgarza lwowskiego Karola Wilda, obudził w gronie

Bronisław Trzaskowski.

nauczycielstwa lwowskiego potrzebę łączenia i wspólnego porozumiewania się.

Luźne te dążności zamienił w czyn Karol Maszkowski.

We wrześniu 1867 zwołał grono nauczycieli szkół średnich i ludowych i stanowczem postępowaniem doprowadził do tego, że postanowiono od 1. stycznia 1868 wydawać czasopismo pedagogiczne, oraz jak najrychlej zająć się zawiązaniem towarzystwa nauczycieli

Myśl pierwsza, o której tu wspomnieliśmy, po długich i mozolnych staraniach przysłała rzeczywście do skutku ¹⁾.

Myśl zaś zawiązania towarzystwa pozwolimy sobie na tem miejscu nieco obszerniej przedstawić.

Komitet wybrany w październiku 1867 zajął się wypracowaniem statutu „towarzystwa nauczycieli“, które miało ograniczać się tylko na samą stolicę.

Wobec jednak świeżo wydanej podówczas ustawy o stowarzyszeniach, postanowiono wstrzymać się z podaniem statutu tego do zatwierdzenia, natomiast zaś zwołać zgromadzenie nauczycieli z całego kraju, które miało rozwiązać następujące kwestye:

1. czy towarzystwo nauczycieli jest potrzebne;
2. czy cel towarzystwa ma być tylko czysto naukowy i pedagogiczny, czy też ściśle materyalny, tylko polepszenie bytu nauczycieli przez bratnią pomoc stowarzyszonych na celu mający, czy w końcu ma stronę umysłową, moralną ściśle zespolić z celami materyalnymi.

W tym celu zwołano pierwszy Zjazd nauczycieli z całego kraju na 24. lutego 1868.

Karol Maszkowski.

¹⁾ Dokładny obraz wydawnictwa i rozwoju tegoż czasopisma, które od pierwszej chwili wychodziło p. t. „Szkoła“ znaleźć może szanowny czytelnik w numerze jubileuszowym „Szkół“ z 2. stycznia 1892.

Najważniejsze uchwały Zjazdu dadzą się streścić w następujących punktach:

a) Towarzystwo, do którego mają należeć nietylko nauczyciele szkół średnich i ludowych (obojej płci), ale także inne osoby sprawą wychowania się zajmujące, ma łączyć w sobie cel moralny z materyalnym.

b) Towarzystwo ma prawo zakładać filie.

c) Z funduszków Towarzystwa mają prawo korzystać tylko nauczyciele (nauczycielki) szkół publicznych.

d) Sprawa polepszenia bytu nauczycieli.

e) O instytucji nauczycieli wędrownych.

f) O potrzebie nadzorów miejscowych i okręgowych nad szkołami.

g) Sprawa ustalenia pisowni polskiej.

h) Sprawa zaprowadzenia jawnych tabel kwalifikacyjnych.

i) Sprawa zniżenia lat służby nauczycieli szkół ludowych.

Zjazd ten wybrał 14 członków i 7 zastępców Wydziału tymczasowego. Pierwszym prezesem był Jozafat Zielonacki, profesor Uniwersytetu.

Jozafat Zielonacki.

Wkrótce zajął się Wydział sprawą zakładania filii, jednak

ze względu, iż Lwów nie stanowił osobnej filii i pozostawał nadal pod zarządem Wydziału centralnego, przeto dla dokładności obrazu musimy pokrótce przeglądnąć dalsze dzieje i czynności wydziału centralnego (późniejszego Zarządu Głównego) aż do chwili utworzenia osobnego Oddziału Lwowskiego z własnym odrębnym Zarządem.

Wydział wydał zaraz w pierwszych chwilach swojej działalności memorandum do Rady Szkolnej krajowej, w której poruszył wiele spraw żywotnych¹⁾, wypracował i ogłosił statut

¹⁾ Szkoła t. I. str. 388 z r. 1868.

Tow. Ped.¹⁾, wypracował Regulamin dla Walnego Zgromadzenia centralnego i filialnego²⁾.

W dniu 17. lipca 1868. odbyło się pierwsze Walne Zgromadzenie filii Lwowskiej Tow. Ped. pod przewodnictwem prof. Zielonackiego, prezesa Wydziału centralnego, na którym zastanawiano się nad istotą konferencyj nauczycielskich i zgromadzeń filii. Postanowiono również utworzyć osobny Zarząd filii Lwowskiej.

W listopadzie 1868. złożył prof. Zielonacki godność prezesa, a komitet centralny wybrał na jego miejsce prof. Karola Maszkowskiego.

Oddział zastanawiał się nad tworzeniem sekcji wedle pojedynczych kategorii szkół, jednak ten podział do skutku przyszedł dopiero znacznie później, kiedy nauczyciele szkół średnich utworzyli sekcję dla szkół średnich, z której wyłoniło się do dziś istniejące Towarzystwo nauczycieli szkół średnich, zaś nauczyciele szkół ludowych utworzyli sekcję dla szkół ludowych, która istniała przez lat kilka pod osobnym Zarządem, później zaś po utworzeniu Tow. nauczycieli szkół średnich zlała się napowrót z Oddziałem.

Oddział zajmował się żywo podniesieniem oświaty i poprawą losu nauczycieli i w ciągu swego istnienia dał tego liczne dowody we wnioskach, jakie przedkładał Zarządowi Głównemu do przedstawienia Radzie Szkolnej krajowej i Sejmowi.

I tak wniósł już w pierwszych czasach Oddział memorandum do Rady Szkolnej krajowej w sprawie samowolnego rozstrzygania spraw szkolnych przez kierowników, starał się o przyjęcie średnich szkół galicyjskich na etat państwowy, zajmował się sprawą ustalenia pisowni polskiej, starał się o wprowadzenie nauki rysunków w szkołach ludowych, obracał część funduszków na prenumeratę czasopism pedagogicznych i w tej sprawie udał się do Rady Szkolnej krajowej i do Rad powiatowych o poparcie.

Po zatwierdzeniu poprawionych statutów przez Namieśtnictwo Oddział Lwowski na Walnem Zgromadzeniu w dniu 17. maja 1869. wybrał swój osobny Zarząd (którego funkcyę dotychczas spełniał Zarząd Główny).

¹⁾ Szkoła t. I. str. 401 z r. 1868.

²⁾ Szkoła t. I. str. 407 z r. 1868.

W skład pierwszego Zarządu Oddziałowego weszli:

Dr. Feliks Strzelecki, profesor akademii technicznej jako prezes, Jakób Czapelski, dyrektor szkoły ludowej jako zastępca, Henryk Milewski, właściciel instytutu wychowawczego — jako podskarbi, Adam Kuliczkowski, profesor gimnazjalny — jako sekretarz, Dr. Bernard Sternberg, dyrektorszkoly izraelskiej, Stefan Borzowski, profesor gimnazjalny i Jan Mańkowski, nauczyciel szkoły ludowej — jako członkowie Zarządu.

Pod osobnym Zarządem rozwijał się Oddział Lwowski pomyślnie i już z końcem roku 1869. liczył 172 członków.

Już od pierwszego roku istnienia urządził Zarząd odczyty już to naukowe dla kobiet, już to treści ogólnej dla szerszej publiczności, już to dla członków na Walnych Zgromadzeniach ¹⁾.

W r. 1869. uzyskał Zarząd 6 miejsc bezpłatnych w instytucie wychowawczym p. Horoszkiewiczowej dla sierót po nauczycielach lub córek niezamożnych nauczycieli.

Wcześniej też bo już w r. 1869. pomyślał Zarząd o założeniu biblioteki oddziałowej ²⁾

Zarząd przychodził w pomoc kolegom już to przez udzielanie zapomóg bezwrotnych, już to zaliczek zwrotnych ³⁾.

Staraniem Zarządu ułożono statystykę szkół ludowych w powiatach: Lwowskim, Bobreckim, Kamioneckim, Jaworowskim, Żółkiewskim i Gródeckim.

Na ogólne Zgromadzenie nauczycieli niemieckich we Wiedniu, które odbyło się w czerwcu 1870., wysłano delegata.

Dr. Feliks Strzelecki.

¹⁾ Obacz niżej: Odczyty.

²⁾ Obacz niżej: Biblioteka oddziałowa.

³⁾ Obacz niżej: Fundusze Towarzystwa.

Mimo początkowo żywego i gorliwego zajęcia się sprawami Towarzystwa tak członków, jak i ogółu, widzimy już w r. 1870. pewien zastój i obojętność dla spraw tegoż. Dla zbadania powodów tej apatii, mogącej zachwiać losem Tow., wybrano na wniosek przewodniczącego p. Henryka Strzeleckiego komisją złożoną z wnioskodawcy oraz pp. Józefa Soleskiego i Stanisława Sobieskiego.

Komisya miała się nad tą sprawą zastanowić i postawić odpowiednie wnioski.

Kiedy przyszło do zdania sprawy na Walnem Zgromadzenia w dniu 18. maja 1871 zabrał głos Dr. Alfred Zgórski i między innemi wypowiedział następujące słowa:

„Głos nauczycieli stowarzyszonych powinien być dyrektywą dla Rady Szk. i dla dyrektorów. Tymczasem dzieje się inaczej, szkoły średnie upadły dzisiaj bardzo nisko, a winą tego R. Szk. i Tow. Ped.; szkoły ludowe zaś znacznie się podniosły, a do tego przyczynił się znacznie udział nauczycieli szkół lud. w pracach Tow. Nauczyciele szkół średnich są ospali, opieszali i obojętni dla rozwoju Tow. Ped. Starsi nauczyciele i dyrektorowie szkół średnich albo wcale nie należą do Tow. albo należąc nie przychodzą nigdy na Zgromadzenia. Toż samo można powiedzieć o członkach R. Szk., których zda się jakoby wcale nie obchodziła sprawa wychowania publicznego. A jeżeli powagi nauczycielskie nie dbają o Tow., wtedy ani R. Szk. najwyższa w kraju magistratura oświaty, ani też najwyższa władza autonomiczna, Wydział sejmowy, nie będą się o nas troszczyły“.

Po wszechstronnem zbadaniu sprawy postanowiono celem rozbudzenia życia w Oddziale:

1. urządzać Walne Zgromadzenia co miesiąca;
2. udać się za pośrednictwem inspektorów okręgowych i miejscowych do dyrektorów i nauczycieli szkół ludowych, nie należących jeszcze do Towarzystwa, aby się w poczet członków wpisywali;
3. postarać się u Wydziału krajowego, aby wysłał nauczycieli za granicę celem poznajomienia się ze stanem ludowych szkół tamtejszych;
4. udać się do Ministerstwa oświaty o książki dla bibliotek oddziałowych;

5. urządzać Kółka pedagogiczne,

a) klasowe,

b) wedle przedmiotów;

6. rozpisać konkurs celem napisania dzieła p. t.: „Historja szkół ludowych w Polsce od zawiązania się byłej komisji Edukacji Narodowej aż do r. 1830“. celem wrócenia na pole wychowania narodowego, spaczzonego przez przyjmowanie wzorów obcych, zwłaszcza niemieckich.

Celem uzyskania funduszków na szkoły ludowe urządzono seryę odczytów.

Walne Zgromadzenia Oddziałowe postanowiono odbywać także w miasteczkach okolicznych.

Ponieważ odbywanie walnych Zgromadzeń co miesiąca okazało się niepraktycznem, gdyż było zanadto uciążliwem dla członków, dlatego też na Walnem Zgromadzeniu dnia 7. lipca 1872. postanowiono odbywać Walne Zgromadzenia 4 razy do roku.

Sprawa wyższego wykształcenia kobiet znalazła także swój wyraz w Oddziale, który się tą sprawą zajmował, jakoteż sprawą zajmowania posad nauczycielskich w szkołach mięszanych i męskich przez kobiety.

Pierwsze posiedzenie sekcyi dla szkół ludowych odbyło się dnia 26 stycznia 1873., na którem wybrano osobny dla tej sekcyi Zarząd a profesor T. Sternal miał odczyt o odmianie czasownika.

Zarząd chcąc ułatwić pobyt we Lwowie nauczycielom i kandydatom przybyłym dla złożenia egzaminu na 12 dni, urządził dla nich bezpłatne pomieszczenie na ten czas.

Przy wyborach reprezentanta zawodu nauczycielskiego do Rady Szkolnej okręgowej dawał Zarząd zawsze inicjatywę i sprawę tę omawiał na Walnych Zgromadzeniach.

W myśl poprzednio powziętych uchwał założył Zarząd kółko pedagogiczne w Gródku w r. 1874.

Oddział poczynił starania celem zniesienia we Lwowie rad szkolnych miejscowych a wprowadzenie w ich miejsce instytucji nadzorców szkolnych, a starania te pomyślnym uwieńczone zostały skutkiem.

Na wniosek Oddziału krakowskiego wniósł Zarząd Lwowski Oddziału za pośrednictwem Zarządu Głównego petycję

do Wydziału krajowego o podniesienie płacy nauczycieli szkół wiejskich przynajmniej na 400 zł.

Zarząd zajmował się także otworzeniem bursy dla synów nauczycieli i na ten cel uchwalono płacić rocznie po 30 ct. od członków, urządzać odczyty, koncerty i wieczorki, jakoteż przyjmować wszelkie, choćby najdrobniejsze datki. Sprawę tę, ważną dla ogółu nauczycielstwa, objął następnie w swe ręce Zarząd Główny.

W r. 1876. założono drugie Kółko pedagogiczne w Szczercu.

Dla szerzenia oświaty urządził Oddział czytelnię publiczną, która została otwartą dnia 29. kwietnia 1877. Czytelnia zaopatrzona została w doborowe dzieła tak naukowe jak i popularne; jednak po utworzeniu czytelni i bibliotek przez Towarzystwo oświaty ludowej z braku dostatecznej ilości uczestników została wkrótce zwiniętą. Z funduszu stypendyjnego rozdał Zarząd dwa stypendya po 300 zł. w r. 1877.

Na Walnych Zgromadzeniach zastanawiał się Oddział nad egzaminami wstępnymi do szkół średnich i na wniosek Dra Teofila Gerstmann'a, postanowił starać się o zniesienie egzaminów wstępnych.

W r. 1878. założono prócz dwu istniejących Kółek (w Gródku, które zamienione zostało w tymże roku w osobny Oddział i w Szczercu) kilka Kółek pedagogicznych, a to: w Ceperowie, Jaryczowie Nowym, Malechowie, Nawaryi i Winnikach.

Dla utrzymania łączności między Kółkami pedagogicznymi a Oddziałem postanowiono zapraszać na posiedzenia Zarządu także delegatów Kółek, z głosem doradczym dla zastępywania interesów Kółka.

Oddział Lwowski do którego należało nauczycielstwo miejscowe, i z okręgu starał się zawsze mimo objawiających się od czasu do czasu dążeń separastycznych (r. 1880., 1891.) o utrzymanie jedności ze względu na dobrze zrozumiany interes nauczycielstwa.

Zwłaszcza od czasu jak utworzono osobne Oddziały w Radziechowie (1870.), w Jaworowie (1873.), w Kamionce Strumiłowej (1877.), w Gródku (1878.), w Żółkwi (1891.), i w Bóbrce (1893.), a tem samem przez pomniejszenie okręgów ułatwiono członkom zamiejscowym branie udziału w czynnościach Oddzia-

łów — spodziewać się należy, że podobne dążności nie powtórzą się.

Celem ułatwienia młodzieży, sposobiącej się do zawodu nauczycielskiego, kształcenia się, Zarząd Oddziałowy postanowił zakupić dzieła naukowe potrzebne do Seminarium i wypożyczać takowe ubogim uczniom i uczenicom za poręką Dyrekcyi.

W r. 1883. zawiązało się Kółko nauczycieli szkół wyższych, które następnie oddzieliło się zupełnie od Tow. Ped. i istnieje pod nazwą Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych. Organem jego jest czasopismo „Muzeum“. Od tego też czasu tak samo Tow. Ped. jak i organ jego „Szkoła“ zwracają prawie wyłącznie uwagę na szkoły ludowe.

Oddział Lwowski przyszedł w pomoc Macierzy Polskiej przez wybór delegatów z pomiędzy członków swoich, którzy zajmują się rozsprzedają dziełek, nakładem „Macierzy“ wydawanych.

W r. 1884. wzięło nauczycielstwo lwowskie za inicjatywą Zarządu Głównego udział w przyjęciu delegatów „Kółek rolniczych“, między którymi znajdowało się wielu nauczycieli.

Celem zachęcenia nauczycieli Rusinów do przystępywania do Tow. Ped. uchwalono na Walnem Zgromadzeniu 21. czerwca 1886. że odczyty i dyskusye na Walnych Zgromadzeniach mogą się odbywać także w języku ruskim.

W r. 1887. urządził Oddział wieczorek muzykalno-wokalny na rzecz burs Tow. Ped. a czysty dochód przyniósł 185 zł. 95 ct., zaś celem rozbudzenia życia towarzyskiego urządzano w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca zebrania towarzyskie w sali kasyna miejskiego.

Zarząd starał się o wydanie słownika polsko-ruskiego i rusko-polskiego i w tym celu wybrał komisję, w skład której weszli pp.: Kerekjarto Józef, Janicki Aleksander, Łeszega Jan i Parasiewicz Szczesny.

W r. 1888 urządzono dwa wieczorki, z tych jeden na dochód burs Tow. Ped., zaś drugi na dochód Towarzystwa.

Zarząd wniósł petycję do Sejmu w sprawie dodatków pięcioletnich dla nauczycieli lwowskich i krakowskich, którzy przez nową ustawę pominięci zostali.

Oddział Lwowski wprowadził w życie w r. 1889, nader ważną instytucję mającą na celu polepszenie stanu zdrowotnego

młodzieży szkolnej, zaprowadził mianowicie t. zw. korpusy wakacyjne, na wzór zagranicy, gdzie podobne wycieczki młodzieży szkolnej w czasie feryi już dawniej zaprowadzone zostały.

Korpusy wakacyjne, których w pierwszym roku było 3, w następnym 7, w 1891, 10, a których liczba prawie corocznie wzrasta, zostają dziś pod zarządem osobnego komitetu i mają zapewniony rozwój, ciesząc się życzliwością i poparciem tak ze strony władz szkolnych, jakoteż innych instytucyi i publiczności. 12. stycznia 1890. urządzono wieczorek z tańcami na dochód burs.

Zarząd brał zawsze żywy udział we wszystkich ważniejszych zdarzeniach, czy to narodowych, czy też tam, gdzie chodziło o złożenie hołdu prawdziwej zasłudze, lub o udzielenie pomocy materyalnej.

I tak złożył Zarząd kondolencję rodzinie ś. p. Stefana Kuryłowicza, rodzinie ś. p. Dra Tadeusza Żulińskiego, złożył na pomnik ś. p. Andrzeja Józefczyka 10 zł., na pomnik Mickiewicza 50 zł., na pogorzalców w Stryju 25 zł., na budowę własnego domu Tow. Ped. 100 zł., wysłał delegata na pogrzeb Mickiewicza do Krakowa.

W r. 1891. poruszono myśl wydania mapy powiatu Lwowskiego. Pracy tej podjął się p. St. Majerski prof. gimn. we Lwowie. Po dłuższych rokowaniach mapa została wykonaną i wkrótce znajdzie się we wszystkich szkołach okręgu lwowskiego, jako prawdziwa ozdoba sal szkolnych i znakomity środek pomocniczy przy nauce geografii początkowej.

W zimie r. 1890/91 urządzono kilka zebrań towarzyskich połączonych z koncertem sił wyłącznie nauczycielskich, a w karnewale r. 1891. wieczorek z tańcami z którego czysty dochód przeznaczono na bursę.

Od jesieni 1891. r. po zawiązaniu się Koła gimnastyczno-spiewackiego nauczycieli szkół ludowych miasta Lwowa, Zarząd Oddziałowy urządza zebrania towarzyskie wspólnie z Kołem w salach gimnastycznych szkół miejskich Mickiewicza i Staszica.

W r. 1894. urządził Oddział wspólnie z Kołem wieczorek ku uczczeniu pamięci Tadeusza Kościuszki, ze współudziałem zaproszonych sił koncertowych, a czysty dochód przeznaczył na fundację im. T. Kościuszki.

Sprawa Kółek pedagogicznych jest również od dłuższego czasu na porządku dziennym tak posiedzeń Zarządu jak i Walnych Zgromadzeń, przyczem Zarząd stara się o większą łączność z Kółkami i obudzenie żywszego ruchu. Z pomiędzy ośmiu istniejących Kółek najruchliwsze są Kółka w Biłce Szlacheckiej, w Szczercu i w Zamarstynowie.

O d c z y t y .

Od zawiązania się Tow. Ped. uznawano potrzebę wyższego wykształcenia kobiet. Niektóre Oddziały zwłaszcza w większych miastach pozakładały żeńskie szkoły wydziałowe, Oddział zaś Lwowski wobec istnienia szkół miejskich wydziałowych i Seminarium nauczycielskiego żeńskiego kładł główny nacisk na szerzenie oświaty w jak najszerszych warstwach społeczeństwa. W tym celu urządzał publiczne odczyty do których zapraszał pierwszorzędne powagi na polu wychowania. Odczyty naukowe bywały albo ciągłe, albo luźne, przeznaczone już to dla kobiet, już to dla ogółu, wreszcie odczyty i rozprawy na Walnych Zgromadzeniach, w których bywały poruszone sprawy dotyczące przeważnie wychowania i szkolnictwa.

W r. 1869. wprowadzono kursa naukowe dla kobiet. Kursy te trwały od 15. listopada 1868. do 15. kwietnia 1869. Zapisali się około 200 panien, a liczba słuchaczek dochodziła do 300. Stałe słuchaczki opłacały po 6 zł. za kurs, który trwał 5 miesięcy po 2 godziny dziennie a obejmował: naukę języka i literatury polskiej, arytmetykę, dzieje powszechne, geografję fizyczną, fizykę, chemię, zoologię, botanikę, mineralogię z geologią i geognozyą, antropologię, dyetetykę i rachunkowość w gospodarstwie domowem. W roku następnym urządzał Zarząd również kursa naukowe dla kobiet.

Rok 1870. smutno zapisał się w rocznikach Oddziału. Zobojętnienie niektórych członków Zarządu, jakoteż nieporozumienia wynikłe w skutek mylnie zrozumianej uchwały Walnego Zgromadzenia w sprawie komisji kontrolującej odczyty dla kobiet, doprowadziło do dwukrotnej przerwy w odczytach a wreszcie do ustąpienia pięciu członków Zarządu. Nowo wybrany na Walnem Zgromadzeniu dnia 18. stycznia 1871. Zarząd znalazł się w trudnem położeniu w sprawie odczytów.

Mimo zrażenia jednak wielu wybitnych osób do dalszych odczytów udało się dzięki gorliwości prezesa zebrać prelegentów a nawet dodano do odczytów 1 godzinę (o rozwoju dramatu greckiego). W gronie prelegentów znalazły się także panie, a zainteresowanie się wykładami było tak wielkie, że sala ratyszowa, w której się wykłady od początku odbywały, nie mogła pomieścić słuchaczek.

W r. 1871. kursa rozpoczęły się 20. listopada i trwały do Wielkanocy 1872.

Prócz tego urządzono sześć odczytów z których dochód przeznaczono na szkoły ludowe.

W roku 1872. odczyty miały być urządzone przez osobne grono osób wspólnie z Oddziałem. Jednak wskutek nieporozumień, jakie zaszły między owym gronem a Oddziałem, Oddział urządził odczyty na własną rękę. Odczyty rozpoczęły się dopiero w czasie wielkiego postu 1873. i odbywały się 4 razy tygodniowo.

Dochód czysty w kwocie 200 zł. był przeznaczony w połowie na cele Tow., w połowie zaś na sprawienie przyborów dla szkół ludowych.

W r. 1873. urządził Zarząd seryę odczytów dla szerszej publiczności. Odczyty trwały od 1. grudnia 1873. do końca marca 1874. i odbyło się ich 59. Dochód czysty wynosił 107 zł. 46 ct. której to kwoty użyto na powiększenie biblioteki oddziałowej.

Prelegentami byli pp : Dr. T. Stanecki, Wł. Kozłowski, Dr. Kreutz, Dr. Br. Radziszewski, Dr. T. Ciesielski, Dr. J. Żuliński, J. Tretiak i J. Amborski, a spełniali przyjęte na się obowiązki przeważnie bezinteresownie.

W r. 1874/5 urządził Zarząd odczyty podobnie jak w z. r., odbyło się ich 27, a dochód czysty wynosił 125 zł.

Prelegentami byli pp.: F. z Wasilewskich Boberska, J. Amborski, Cz. Pieniążek, Dr. T. Ciesielski, Fr. Duchński, T. Romanowicz, Dr. Romer, Dr. Śt. Smolka, Dr. F. Strzelecki, Tomaszewicz, Wł. Zawadzki, Dr. T. Żuliński.

W roku następnym odbyło się odczytów 48 od 1. grudnia 1875. po koniec marca 1876., a czysty dochód wynosił 132 zł.

W r. 1876/7 urządzono 22 odczyty dla kobiet, z których dochód wynosił 24 zł. 20 ct. W r. następnym urządzono dwo-

jakie odczyty: dla szerszej publiczności w sali ratuszowej urządzono 17 odczytów. Odczyty te rozpoczęły się 2. stycznia 1878. zaś odczyty naukowe (52) odbywały się 4 razy tygodniowo w sali fizykalnej gimnazjum Franciszka Józefa i trwały od 17. grudnia 1877. do końca kwietnia 1878.

Dochód z pierwszych wynosił 6 zł. 40 ct., zaś z drugich 13 zł. 50 ct.

W r. 1879/80 odbyło się 20 odczytów dla kobiet, zaś w latach 1880/81 i 1881/82 po 12 odczytów dla kobiet.

Po roku 1882. następuje dłuższa przerwa w odczytach, bądź to dlatego, że urządzały takowe inne towarzystwa, bądź też dla małego zainteresowania się publiczności.

Dopiero w r. 1887. odbyło się 6 odczytów dla kobiet, a mianowicie:

Dr. T. Ciesielski mówił „O bakterjach“.

Dr. G. Roszkowski: „O sądach polubownych w sporach międzynarodowych“.

Dr. T. Rutowski: „O nowszych kierunkach historyzofii polskiej“.

J. Janowski: „O architekturze greckiej i rzymskiej“.

W r. 1888 odbyło się również 6 odczytów dla szerszej publiczności a mianowicie:

Dr. L. Finkel: „Charakterystyka Zygmunta Augusta“.

J. Starkel: „Żywiół narodowy w wychowaniu“.

M. Baranowski: „O wychowaniu dziewcząt“.

L. Syroczyński: „Geognostyczne powstawanie ziemi polskiej“.

Dr P. Dziwiński: „Gimnazya a szkoły realne“.

Wł. Wszelaczyński: „Życie i kompozycje muzyczne Ignacego Dobrzyńskiego“.

W r. 1889. odbyło się znów 6 odczytów dla szerszej publiczności.

Dr. W. Ostrożyński mówił: „O przestępstwach politycznych“.

M. Baranowski „Nerwowość a wychowanie“.

K. Rąwer: „O dziewicy Orleańskiej“.

Wł. Wszelaczyński: „O stosunkach muzyki do innych sztuk pięknych“.

St. Rossowski: „Światła!“ — Karta z życia kobiet — własny poemat.

W r. 1890. odbyło się 7 odczytów publicznych.

Fr Próchnicki mówił: „O Horacym i jego stanowisku w literaturze powszechnej“.

K. Kleczewski: „O fantazyi artystycznej“.

B. Baranowski: „O wyspach fryzyjskich i ich mieszkańcach“.

Dr. M. Siemiradzki: „Wspomnienia z podróży po Ameryce“.

Dr. Głębiński: „O walucie w Austrii i znaczeniu jej reformy“.

St. Szczepanowski: „O cechach nowożytnego wychowania“.

W r. 1891. odbyło się 7 odczytów publicznych:

Dr. St. Głębiński: „O kwestyi społecznej“.

Dr. J. Szpilman: „O Pasteur'ze i Kochu“.

B. Baranowski: „O pesymizmie w poezyi“.

Dr. G. Roszkowski: „O międzynarodowym związku państw“.

L. Ramułt: „O budowie najnowszych teatrów“.

St. Szczepanowski: „O ekonomicznem znaczeniu wielkich miast“.

Odczyty, które w pierwszych szczególnie latach budziły ogromne zajęcie wśród najszerszych warstw społeczeństwa, a zwłaszcza między kobietami, po zawiązaniu wielu stowarzyszeń, i założeniu szkół wyższych i fachowych, okazały się zbędnymi, to też w latach następnych zamiast odczytów urządzano zebrania towarzyskie i wieczorki muzykalno-wokalne lub z tańcami.

Odczyty i rozprawy miane na Walnych Zgromadzeniach Oddziału Lwowskiego.

1868. Trzaskowski Br. O stanowisku, z jakiego zapatrywać się należy na ortografię.

Siedmiograj: O ważności nauki rysunków w szkołach elementarnych i o konieczności wprowadzenia tej nauki od I. klasy.

1869. * * O popisach rocznych w szkołach ludowych.

Dr. Benoni K. O zakresie nauki geografii w szkołach niższych i średnich.

Sobieski St. O niestosownem pomieszczeniu szkół lwowskich.

Trzaskowski Br. O instytucji korepetytorów.

Trzaskowski Br. O prenumerowaniu czasopism pedagogicznych i naukowych dla bibliotek szkół średnich.

Wisłocki K. O towarzystwie literackiem.

Trzaskowski Br. O historii pisma.

Dr. Gerstmann T. O t. zw. majówkach młodzieży szkolnej.

1870. Maszkowski K. O egzaminach publicznych w szkołach ludowych.

Sobieski St. O t. zw. majówkach młodzieży szkolnej.

Dr. Strzelecki F. O spektralnej analizie

Chlebowski. O nauce fizyki w szkołach ludowych i średnich.

Michna. O główniejszych elementarnego nauczania zasadach (odczytał Szafran).

Dr. Szaraniewicz I. O źródłach służących do głębszego poznania dziejów kraju ojczystego.

Kuliczkowski A. Komisya edukacyjna, a wychowanie narodowe.

*** Rzecz o bibliotece oddziałowej.

1871. *** Rzecz o okazach Froeblovskich.

Starkel J. O książkach do czytania dla szkół ludowych.

Święcicki P. O polepszeniu losu nauczycieli ludowych.

Dr. Samolewicz Z. O karności szkolnej w Prusiech a u nas.

1872. Sobieski St. O nauce dostrzegania.

Dr. Zgórski. Słowo o reformie szkół żeńskich.

Świechło Wł. Jak uczyć języka ojczystego na ustępach do czytania.

Soleski J. O meteorach wodnych.

Święcicki P. Kobieta nauczycielką w szkołach ludowych.

Soleski J. O systemie metrycznym.

Sobieski St. O wierszach Piramowicza.

1873. Zwierkowski Ł. O niektórych wadach w urządzeniu szkół ludowych.
 Sobieski St. Wychowanie u Rzymian z czasów cesarstwa z naszym porównane.
 Starkel J. O początkowem udzielaniu nauki czytania i o układzie elementarza.
1874. Dr. Żuliński T. O higienicznych warunkach budynku szkolnego.
 Dr. Samolewicz Z. O życiu i pracach Diesterwega.
 Dr. Żuliński T. O znaczeniu somatologii w ogólnem wykształceniu, a szczególnie w nauce higieny.
1875. Sawczyński Z. Słowo żywe a książka w nauczaniu.
 Dr. Żuliński J. O nauczaniu historyi naturalnej w szkołach ludowych.
1876. Dr. Kreutz. O trzęsieniach ziemi, tychże powodach i teorii.
 Dr. Żuliński J. O sposobie nauczania fizyki w szkołach ludowych i wydziałowych.
 Sawczyński Z. O ważności i doniosłości Walnych Zgromadzeń oddziałowych po za obrębem Lwowa.
1877. * * O nauczaniu fizyki w szkołach ludowych.
 * * O nauczaniu historyi naturalnej w szkołach żeńskich.
 * * O statystyce w stosunku do szkół ludowych.
 Petelenz. O nauce mineralogii w szkołach średnich i wydziałowych.
 Dr. Ciesielski T. O istotach sprawiających rozkład ciał organicznych.
 Szpetmański Fr. Jedna lekcya języka niemieckiego.
1878. Sawczyński Z. O sprawie wychowania.
 Dr. Gerstmann T. O egzaminach wstępnych do I. klasy szkół średnich ze względu na najnowsze rozporządzenie ministerjalne.
 B. Baranowski. Z pedagogii.
- 1879 B. Baranowski. O nauce t. zw. realiów w szkole ludowej.
 Kuryłowicz St. O fizycznej konstytucyi słońca.
1880. Madeyski Edw. O znaczeniu gimnastyki w szkole.
 Dr. Petelenz. Przedstawienie niektórych nowszych środków pomocniczych do nauki botaniki i zoologii.

- * * O ile wiek ucznia przy udzielaniu nauki uwzględnianym być powinien.
1881. Falkowski. O przyzwyczajeniu, jego sile i wpływie na wychowanie młodzieży.
Kowalówka W. Biorąc za podstawę po jednym ustępie z czytanek dla szkół ludowych wykazać, jak należy z ustępów czytanych dobierać tematów do wypracowań piśmiennych.
- * * O koncentracji nauki w szkołach ludowych.
- * * O czasie nauki szkolnej w I. klasie szkoły ludowej.
Petrów. O nauce rachunków w I. klasie szkoły ludowej
Ilków. Czy ziemia jest okrągła i czy się obraca?
- * * Metodyczne przedstawienie budowy zdań na niższym i wyższym stopniu nauki w szkole ludowej
1882. Rawer K. O formach nauki szkolnej.
Dr. Benoni K. O zjawiskach napowietrznych (rozbiór §. 44. z II. książki do czytania).
Dr. Żuliński T. O krótkowzroczności w szkole.
1883. Rawer K. Ród i wychowanie króla Jana III.
Gordziewicz Em. O trudnościach, jakie napotyka nauczyciel wiejski w wypełnianiu swoich obowiązków i jak może je usunąć.
Baranowski B. Mickiewicz i Goethe, paralela życia i pism.
Dr. Żuliński T. O śpiewie ze stanowiska higieny.
1884. Kowalówka W. O stowarzyszeniach.
Parasiewicz S. O najnowszych utworach Maryi Konopnickiej.
Parasiewicz S. Przegląd myśli i uwag pedagogicznych zawartych w dziele Jana Amosa Komensky'ego „Wielka Dydaktyka“.
1885. Kowalówka W. Stanisław Staszic, jako filantrop i pedagog.
Röhring A. O uszlachetnieniu drzew owocowych i o modelach Hamböcka.
Gergowicz E. O uchyleniu jakanania się u dzieci.
Mandel S. O telefonie.
1886. Parasiewicz S. Kilka kwestyi pedagogicznych wysnutych z powieści Henryka Sienkiewicza p. t.: „Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela“.

Hoffmann J. O przymusie szkolnym.

1887. Falkiewicz K. O nauce dopełniającej.

Żmudziński Fr. Oko dziecka

Wowków D. Jak uczyć języka ruskiego na podstawie pisma ruskiego.

1888. Wowków D. O nauce języka ruskiego na podstawie języka polskiego.

Opalek J. O początkach nauczania.

Krzaczkowski Fr. O nauce pogładowej w ogólności i o zastosowaniu jej przy nauczaniu w szkołach ludowych.

1889. Moniak K. O rysunkach w szkołach ludowych na nauce dopełniającej.

Kowalówka W. Lekcja praktyczna.

Wowków D. Lekcja praktyczna.

1890. Szafrąński J. O karności w ogóle.

Zahajkiewicz S. Lekcja praktyczna.

Radwański K. Lekcja praktyczna.

1891. Szafrąński J. O karności w ogóle.

Pokorny A. O słójdzie.

1892. Piórkiewicz J. O reformie nauki rachunków w szkole ludowej podług R. Knillinga.

Baranowski M. O nowych planach naukowych dla szkół ludowych pospolitych opracowanych na zasadzie ust. szk. z r. 1885.

1893. Mięśowicz Wł. W sprawie budowy własnego domu Towarzystwa Pedagogicznego.

1894. Rawer K. Wystawa krajowa.

Nowakowski J. Udział nauczycielstwa w wystawie krajowej.

Stefanowicz A. Nauka rysunków w szkole ludowej.

Modzelowska O. Nauka rysunków w szkołach francuskich.

Gaudiak M. Nauka rysunków w szkołach wiejskich.

Biblioteka Oddziałowa.

Uchwałą z dnia 21. grudnia 1869. postanowił Oddział założyć bibliotekę. Na jej powiększenie przeznaczono połowę dochodu z odczytów dla kobiet. Pierwsze dzieła zakupiono jednak

dopiero w roku 1871. a powiększono bibliotekę dziełami pożyczonemi przez Zarząd Główny i ofiarowanemi przez Redakcyę „Szkół”.

Dla ułatwienia członkom Oddziału przy składaniu egzaminów wydziałowych, zakupiono dzieła do tego egzaminu potrzebne w r. 1874. celem wypożyczania członkom.

W ten sposób pomnożona biblioteka liczyła 480 dzieł w 634 tomach. Dla wygody członków prenumerowano dwa egzemplarze „Szkół”. Z każdym rokiem powiększała się biblioteka tak, że już w r. 1880. liczyła 798 dzieł w 1020 tomach, w r. 1890. liczyła 1076 dzieł w 1180 tomach, obecnie zaś liczy 1094 dzieł w 1134 tomach. Biblioteka nie mając stałego pomieszczenia, różne przechodziła koleje. Była początkowo pomieszczoną w akademii technicznej, następnie po szkołach lwowskich. Dziś znajduje się w szkole Staszica i wkrótce zostanie zupełnie uporządkowaną, uzupełnioną, wydany zostanie katalog, a członkowie będą nadal mogli korzystać z cennych dzieł, w jakie dzięki staraniom Zarządu biblioteka zaopatrzona została.

Kółka pedagogiczne.

W myśl instrukcyi Zarządu Głównego z 30. września 1878 zakładał Zarząd Oddziałowy Kółka pedagogiczne, z których już dwa a mianowicie w Gródku (od 1875) i w Szczercu (od 1876.) poprzednio założono.

W ciągu swego istnienia założył Zarząd 26 Kółek, z których 8 dotychczas istnieje, w 2 zawiązały się osobne Oddziały Towarzystwa.

Biłka szlachecka od 1893. (istnieje).

Bóbrka 1878—1888 (stanowi osobny Oddział).

Brzozdowce 1884—1885.

Ceperów 1879.

Chodorów 1880—1888 (do Bóbrki).

Dmytrze od 1889. (istnieje).

Dźwinogród 1883—1886.

Gródek 1875—1877 (stanowi osobny Oddział).

Grzęda 1883.

Jaryczów Nowy 1879. (istnieje).

Leśniowice 1883—1886.

Małachów 1879—1888.
 Miłkaszów 1884—1888.
 Nawarya 1880—1882.
 Podbereźce 1889—1892.
 Prusy 1883.
 Strzeliska Nowe 1883—1888.
 Szczerczec 1876 (istnieje).
 Szolomyja 1887—1888.
 Trybuchowce 1880—1882.
 Winniki 1879 (istnieje).
 Wołków 1889 (istnieje).
 Wybranówka 1883.
 Zamarstynów 1889 (istnieje).
 Zimnawoda 1884 (istnieje).
 Zubrza 1887.

Oddział w ciągu swego istnienia odbył 76 Walnych Zgromadzeń. Zarząd odbywał początkowo po dwa posiedzenia miesięcznie, później raz na miesiąc zwyczajne posiedzenia, a wedle potrzeby także częściej.

W ostatnich latach odbywają się posiedzenia oddziałowe 7—12 razy rocznie.

Od roku 1873—1887 odbywały się 3—7 razy rocznie konferencye sekcji dla szkół ludowych.

Prezesami Oddziału byli:

† Dr. Strzelecki Feliks 1869.
 Trzaskowski Bronisław 1870.
 Dr. Samolewicz Zygmunt 1871—1872.
 Dr. Radziszewski Bronisław 1873—1874.
 † Łuczkievicz Antoni 1875.
 † Dr. Kreutz Feliks 1876.
 Soleski Józef 1877.
 Dr. Ciesielski Teofil 1878.
 Dr. Benoni Karol 1879—1885.
 Dr. Roszkowski Gustaw 1886—1892.
 Baranowski Mieczysław od 1893.

Zastępcami przewodniczących:

† Czapelski Jakób 1869.
 † Kwieciński Karol 1870.

† Dr. Rodecki Czesław 1871—1872.
 † Booss Józef 1873—1876
 Szpetmański Franciszek 1877—1878, 1891.
 Dr. Petelenz Ignacy 1879—1881.
 Kerekjarto Józef 1882—1890.
 Baranowski Mieczysław 1892.
 Nowakowski Julian 1893.
 Howorka Franciszek 1894.

Skar'nikami byli:

† Milewski Henryk 1869.
 † Dr. Rodecki Czesław 1870.
 Służewski Michał 1870.
 Zwierkowski Łukasz 1871—1877.
 Szpetmański Franciszek 1878.
 Stupnicki Andrzej 1879—1891.
 Chudecki Jan 1892.
 Ligeza Jan od 1893.

Sekretarzami byli:

Kuliczkowski Adam 1869—1870.
 † Sternal Tomasz 1871—1872.
 Hoszowski Franciszek 1873—1874.
 † Kowalówka Walenty 1875.
 Czernecki Józef 1875.
 Filipowski Antoni 1876—1878.
 Batycki Jan 1879—1881.
 Rawer Karol 1882—1883
 Gałęcki Henryk 1884—1887.
 Chudecki Jan 1888—1891.
 Ligeza Jan 1892.
 Mięsowicz Władysław 1893.
 Brzeziński Wiktor od 1894

Członkami Zarządu byli:

† Dr. Sternberg Bernard 1869.
 † Mańkowski Jan 1869.
 † Borzemski Stefan 1869.
 † Dr. Freund August 1870.

Służewski Michał 1870, 1873, 1879—1887.

Zwierkowski Łukasz 1870, 1878.

† Kisielewski Aleksander 1871.

Hoszowski Franciszek 1871—1872.

† Fedorowicz Jan 1871—1881.

Stupnicki Andrzej 1872—1875.

Soleski Józef 1874.

† Gramski Jan Marcei 1875 1876.

† Kowalówka Walenty 1876.

† Sobczyński Mikołaj 1877—1878

Dr. Petelenz Ignacy 1877—1879.

Kerekjarto Józef 1880—1881.

Dyhdalewicz Antoni 1882, 1890.

Parasiewicz Szczesny 1882—1889.

Łeszega Jan 1883—1889, 1891—1892.

Borecki Filip 1888—1889.

Wowków Dymitr 1890.

Baranowski Mieczysław 1890.

Pietraszkiewicz Hipolit 1891.

Faff Jan 1891.

Szwajkowski Józef 1892, 1894.

Witoszyński Włodzimierz 1892—1893.

Chrupowicz Michał 1893.

Hoffmann Jan 1893.

Mięsowicz Władysław 1894.

Jaksmanicki Antoni 1894.

Liczba członków Oddziału Lwowskiego z końcem pierwszego roku wynosiła 132, wkrótce wzrosła prawie dwukrotnie i w tej ilości chwiejąc się między 200 a 300 zostawała do roku 1880 w którym dosięgła liczby 333 w r. 1883. było przeszło 400 członków, poczem znów w latach 1886—1891 zmalała do 252. W ostatnich latach znów zaczyna się liczba członków wzmaczać i wynosi dziś 329.

Fundusze Oddziału.

Fundusze Oddziału pochodzące z wkładek rocznych oraz z dochodów z odczytów i wieczorków były w pierwszych latach

istnienia dosyć znaczne. Po utworzeniu jednak funduszu zaliczkowego jakoteż z powodu dosyć znacznych wydatków na bibliotekę fundusze zostały znacznie uszczuplone.

Brak egzekutywy i niemożność lub niechęć spłacenia pobranych zaliczek przyprawiły Oddział o znaczne straty. Wobec tego uchwalono na Walnem Zgromadzeniu 29. maja 1882. zwinąć fundusz zaliczkowy, a pieniądze pochodzące ze zwrotu zaliczek wcielić do funduszu obrotowego.

Udzielano natomiast zapomogi koleżeńskie i w ten sposób rozdano potrzebującym członkom Oddziału w przeciągu 25 lat 1.111 zł. 85 ct.
z tego członkom miejsc. 373 „ 85 „
„ zamiejsc. 738 „ — „

Prócz tego przeszło 300 zł. przepadło z funduszu zaliczkowego z powodu śmierci dłużników, nie licząc niespłaconych procentów, które prawie taką samą kwotę reprezentują.

Daty statystyczne

odnoszące się do Oddziału Lwowskiego Towarzystwa
Pedagogicznego.

Rok	Ilość członków	Stan kasy		Zaliczki		Zapomogi z funduszu Oddziału Zarządu Główn.				Biblioteka		Ilość Kółek pedagog.	Liczba		
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	dzieł	tomów		konferencyj	posiedzeń Zarządu	Walnych Zgromad.
1869	132	1.004	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	6
1870	235	422	57½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	6
1871	206	378	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	7
1872	228	717	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	8
1873	218	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	23	4
1874	234	949	57	647	—	—	—	—	—	480	634	—	—	23	3
1875	234	1 053	—	739	—	—	—	—	—	543	660	1	—	15	2
1876	253	1.328	03	1.001	—	—	—	—	—	567	749	2	—	16	4
1877	272	1.470	32	978	60	20	—	—	—	618	—	—	—	15	3
1878	248	1.645	51	1.431	—	60	—	25	—	630	840	1	—	15	3
1879	301	1.839	26	1.728	79	30	—	—	—	662	867	6	4	16	2
1880	333	1.790	66	1.460	10	—	—	—	—	798	1020	8	—	12	3
1881	368	1.705	33	1.369	24	90	—	—	—	882	1120	8	—	10	4
1882	398	1.694	34	1.036	56	160	—	—	—	904	1132	8	—	8	3
1883	410	1.051	43	873	54	118	85	—	—	904	1132	11	7	7	2
1884	413	1.202	14	796	19	90	—	—	—	1034	1262	12	—	9	2
1885	416	1.048	34	762	69	90	—	—	—	1034	1262	12	—	7	3
1886	372	1.039	26	747	19	83	—	25	—	970	1050	12	5	7	2
1887	314	975	68	735	69	100	—	—	—	988	1150	12	4	9	2
1888	315	987	64	762	64	30	—	25	—	1076	1180	11	—	7	3
1889	300	951	40	752	64	20	—	—	—	1076	1180	8	—	7	4
1890	280	904	45	752	64	—	—	20	—	1076	1180	8	—	8	2
1891	251	855	73	752	64	20	—	115	—	1080	1184	8	—	7	2
1892	316	194	19	480	85	130	—	70	—	1094	1184	8	—	7	2
1893	310	601	13	163	—	50	—	—	—	1094	1184	8	—	7	1
1894	332	594	30	—	—	20	—	85	—	1094	1184	8	—	6	3

Alfabetyczny spis

CZŁONKÓW LWOWSKIEGO ODDZIAŁU TOWARZYSTWA PEDAGOGICZNEGO

od założenia do roku 1894.

* oznacza, że członek należy do Tow. od założenia.

† i liczba obok stojąca, oznaczają datę śmierci.

Liczby obok nazwiska członka, oznaczają lata, w których członek do Tow. należał.

Dr. Abakanowicz Bruno, 1871—3, 1876.

d'Abancourt Ludwika 1872.

*Abgarowicz Julia 1868—94.

Abrysowski Emil 1870, 1879—81 (†92).

Adam Regina 1893—4.

Adamezyk Jan 1870—2.

Ks. Aksentowicz Julian 1868—76.

Ks. Aktyl Kazimierz 1880—5.

Ks. Albus Erazm 1888—94.

Aleksandrowicz Włodzimierz 1868—79.

Aleksandrowiczówna v. Pollo.

Aleksiewicz Michał 1885.

Amborski Jan 1873—94.

Amster Oswald 1868—70.

Aptekarska Katarzyna 1873—5.

Assler Ludwik 1892.

Assner Eufrozyna 1873—8 (†¹²/₁₂ 1880).

Dr. Au Juliusz.

Bachotte Honorata 1870—4.

Bachowski Roman 1876—8.

Bachus Bernard 1878—85, 1892—3.

Baczyński Adam 1872—3.

Ks. Baczyński Kornel 1888—9.

Bąkowska Marya (v. Seelig) 1873—93.

Bąkowski Józef 1880—6 († 1887).

Bańaban Jan 1884.

Bańaban Józef 1881—2, 1888—94.

Banach Paweł 1893—4.

Bandrowska v. Zajaczkowska.

Bandurowicz Michał 1880.

*Baranowski Bolesław 1868-71, 1878-94.

Baranowski Bolesław Wit 1889—94.

Baranowski Mieczysław 1887—94.

Bardach Izaak 1875—94.

Barewicz Julia 1875—88.

Barg Karol 1894.

Barta Maryan 1883—6 († 1892).

Bartosz Aleksander 1893—4.

Bartoszewicz Adam 1876—85.

Barwiński Aleksander 1889—94.

Batrzyński Piotr 1882.

Batycki Jan 1870—82 (†⁷/₁₀ 1891).

Bayger Jan Aleksander 1885.

Becher Kazimierz 1893—4.

Dr. Beijer Mojżesz 1870—9 (†¹³/₁₀ 1880).

Benoni Antonina 1881—92.

*Dr. Benoni Karol 1868—91 (w Tarnow.)

Berezowski Antoni 1877.

Berezowski 1877.

Bereżański Mikołaj 1880—4.

Bernes Jan 1869—71.

Bernes Paweł.

Biczaj Jan 1870—94.

Biegeleisen Adolf 1886—8.

Dr. Biegeleisen Henryk 1887—94.

Bielecki Bazyli 1869—1872.

Bielecki Teodor 1870—1.

Bielska Marya 1891—4.

Bienert Wincenty 1869.

Bieńkowska Bolesława 1890—4.

Bieńkowska Józefa 1879—84.

Biesiadzki Wojciech 1868—78.

Dr. Biliński Leon 1876.

Bilwin Stanisław 1881.

Blachut Karolina 1868—91.

Blahut Walenty 1873—81.
 Blauthówna Marya 1881—4.
 Blonaro Apolinary 1868—9.
 Błoński Antoni 1870.
 Błotnicki Edward 1872—6 († ¹⁵/₆ 1889).
 Boberska Felicya 1872—82 (v. Wasilewska)
 Boberski Alojzy 1872—83.
 Ks. Bobrowicz Łukasz 1887—8.
 Bochnik Marya 1873—9.
 Ks. Boczar Józef 1892—4.
 Bogusz Michał 1881—2.
 Bojarski Jan 1870.
 Bojarski Michał 1878—9.
 Bojczun Stefan 1893—4.
 Bolek Andrzej 1892—4.
 Boos Józef Jędrzej 1872—6.
 Boraczek (Aniela) Marya 1878—94.
 Borecki Filip 1869—94.
 Borowiczka Karol 1876.
 Borzemski Stefan 1868—71 († 1871).
 Boziewicz Antonina 1888—94.
 Brandler Salamon 1880 († 1881).
 Braunseis Marya 1893—4.
 Bruchnalski Kazimierz 1883—6.
 Brzeziński Mikołaj 1870—81 († 1885).
 Brzeziński Wiktor 1893—4.
 Budziński Franciszek 1891.
 Budzynowski Tytus 1875—92.
 Buliczek Edmund 1883.
 Buta Szezeban 1870—88 (†).
 Dr. Burzyński Edmund 1880—3.
 Burzyński Ksawery 1881—2.
 Burzyński Ludwik 1892—4.
 Bykowski Jaxa Juliusz 1888—94.
 Bylinówna Sabina 1879—81.

Camil Henryk 1869—73.
 Ks. Car Michał 1880.
 Cebryńska Julia 1893.
 Cellner August 1876—7.
 Cenar Edmund 1884—94.
 Charkiewicz 1878—82.
 Charuk Szymon 1892—4.
 Ks. Chęciński Jan 1888—94.
 Chlebowski Stanisław 1868—72 († 1872).
 Chmielewska Marya 1892—4.
 Chmurowicz Bronisław 1880—2, 1888.
 Chochołouzek Tomasz 1868—81.
 Chovanetz Adela 1875—7.
 Chrupowicz Michał 1878—82, 1890—4.
 Chrzanowicz Teofila 1883.
 Chrzysztyzyski Filip 1877—94.
 Chudecki Jan 1879—94.
 Cieczkiewicz Bogumiła 1884.
 Cielecka Celestyna 1871.
 Cielecka Izabela 1872—9.
 Dr. Ciesielski Teofil 1872—82, 1885—94.
 Ciliński 1878.

Ciszewski Roman 1887—94.
 Czapelska Jadwiga 1871—2.
 Czapelski Jakób 1868—77, 1885—93 (†).
 Czaprański Aleksander 1877—91. [1893].
 Czarkowski Antoni 1872—88 († 1891).
 Czarnecki Jan 1883.
 Ks. Czastek Juliusz 1873.
 Czaykowski Damian 1870—7.
 Czech Mikołaj 1870, 1879—89.
 Ks. Czechowski Michał 1892—4.
 Czerniecki Józef 1871—6, 1880—94.
 Czerniecki Leopold 1877—80.
 Czernik Włodzimierz 1891—4.
 Czubski Jan 1882—90.
 Czyż Elias 1892.
 Czyżda Emil 1878—80.
 Dr. Czyżewicz Adam 1878—94.
 Czyżliński Norbert 1868—70.

Damm Władysław 1891—4.
 Danilewicz Atanazy 1870—7 (†).
 Danilewicz Jan 1870, 1883—5 († 1886).
 Danilewicz Leon 1876 (†).
 Danilewiczowa Serafina 1887—94.
 Darowski Mieczysław 1870—82, 1886—7.
 Daszyński Władysław, 1876—92.
 Dawidowska Adela 1869—94.
 Dawidowski Jan 1869—71.
 Dąbezewska Olga 1888—94.
 Dąbrowski Albin 1868—70 († ¹⁵/₆ 1893).
 Dąbrowski Apolinary 1888—94.
 Dąbrowski Jan 1893—4.
 Ks. Delecki Jan 1893—4.
 Dębicka Janina 1889—94.
 Dębowska Emilia 1873—83.
 Diers Edmund 1891—4.
 Dmuchowski Bazyli 1868—77.
 Dr. Dniestrzański Seweryn 1890—4.
 Dobek Władysław 1881—94.
 Dobrzańska Marya 1884—88.
 Dobrzański Bronisław 1881, 1886—7.
 Dobrzański Jan 1868—1883 († 1885).
 Doenges v. Grodzka.
 Dolnicki Jan 1871—94.
 Dolois Klementyna 1891.
 Domazar Michał 1893.
 Domiszewski Franciszek 1888—92.
 Domiszewski Michał 1892—4.
 Dreżepolski Aleksander 1894.
 Drobner Franciszka 1888—94.
 Drozd Karol.
 Drzewiecki Józef 1873—6.
 Dültz Józef 1886—90.
 Dworski Emanuel 1894.
 Dydačka Aniela 1881.
 Dyhdalewicz Antoni 1879—94.
 Dylński Tytus 1868—73 (†).
 Dymet Michał 1869—79 (†).

Dyrdoń Karol Stanisław 1885.
Dzbański Konstanty.
*Dziedziaki Ludwik 1868—94.
Dzikowska.
Dzikowski Ignacy 1868—72 (†).
Dziopiński Antoni 1892—3 († 1894).
Dziubiński Piotr 1879—81.
Dr. Dziwiński Placyd 1876, 1887—94.

Eichel Leon 1892—4.
Engel Adolf 1873—5.
Eustachiewicz Władysław 1877.

Dr. Fabian Oskar 1871—94.
Fabry Bolesława 1893—4.
Faff Jan 1888—94.
Falkiewicz Karol 1882—6, 1892.
Fangor Fryderyka 1872—4 († 1878).
Fangor Marya 1877—8.
Fafara Julian 1886—94.
Federbusch Herman 1891—4.
Fedorowicz Adam 1868—82.
Fedorowicz Teofil 1872—94.
Fiala Mieczysław 1889—90.
Ficowski Aleksander 1886—94.
Fiderer Edward 1878—81, 1885.
Filipowski Antoni 1873—82, 1886—94.
Filowicz Józefa 1889—94.
Dr. Finkel Herman 1893.
Finkelstein (Oberhardowa) Karolina [1881—94].

Fischer Korneli 1874—6, 1883—5.
Fornelski Ludwik 1885—94.
Francówna Adela 1869—85.
Franke Henryka 1885—92.
Franke Jan 1874—94.
Frankowski Franciszek 1874.
Frankel Samuel 1887—94.
Frenkel Cecylia 1880—5.
Dr. Freund August 1870—90 (†²⁸ 92).
Fruchtman Elżbieta 1881—94.
Frydrych Jan 1868—71, 1876—82.
Frydrych Jan (II.) 1870—1.
Furch Wanda 1876.
Futyma Jan.

Gabriel Wanda 1893.
Gałęcki Henryk 1875—94.
Gamota Jan 1874—94.
Garczyński Władysław 1890—2.
Gartenberg Salamon 1891.
Gaudiak Michał 1890.
Gawlik Tomisław 1883.
Gawlikowska Salomea 1874.
Gasiiewicz Władysław 1892—4.
Gasiorowski Andrzej 1885.
Gdyra Jan Feliks 1892—4.
Gedroyé Antoni 1876—84.

Gelb (Leinwand) Adela 1891—4.
Gergowicz Edmund 1874—83, 1892—4.
Gerstmann Ludwik 1869—71.
*Dr. Gerstmann Teofil 1868—94.
Gigiel Karol 1891.
Glasgall Hirsch 1870—81 († 1885).
Glińska Helena 1882.
Gloisner Leontyna 1869—80.
Głogoszewski Sylwester 1879—94.
Głuszecka Zofia 1883—5.
Gnida Tomasz 1883—4.
Ks. Goeki Józef 1892.
Dr. Goldmann Bernard 1873—81.
Gollwald Franciszek 1868—71.
Gomulński August 1869—72.
Górkiewicz Piotr 1869—78 (†¹/₆ 1879).
Górówna Augusta 1882—94.
Górski Józef 1879—83.
Gostyńska Władysława 1879—94.
Gottlieb Antonina 1892—4.
Grabowicz Piotr 1872.
Grabowska Marya 1876—90.
Grabowska Wanda (Niwńska) 1883.
Grabowski Jędrzej 1870—1, 1876.
Dr. Grabowski Julian 1876.
Grabowski Karol 1869—86 († 1888).
Graff Michał 1881—2 († 1885).
Gramski Marcei 1875—83 († 1885).
Graul Aron 1886—94.
Dr. Gregorowicz Konrad 1869—72.
Grekowa Józefa 1879—86.
Grillmayer Albina Władysł. 1889—93.
Grodzka (Doenges) Anna 1881—4, 1888.
Grodzki Włodzimierz 1878—84.
Gross Stanisława 1893—4.
Gruszczyński 1878.
Gruszecki Władysław 1892.
Gruszka Michał 1879—83, 1891.
Grünes Ernestyna 1882—6.
Grünes Wilhelm 1882—8.
Grzegorezyk Franciszek 1871—83.
Grzybowski Grzegorz 1870—2.
Grzywińska Aniela 1875—79, 1882—9,
Grzywińska Marya 1890—4. [1891—4].
Gubrynowicz 1870—94.
Gutkowski Juliusz 1885—94.
Guzio Jan 1876.

Habdas Karol 1880—4.
Hahn Feliks 1876—85.
Halpern Leon 1870—3.
Halska Eufemia 1873.
Hałajko Grzegorz 1883.
Hałan Jan 1892—3.
Hamerski Edward 1879—84.
Hammer Alojza 1870—2.
Hampel Władysław 1886.
Haniewska Marya 1893—4.

Hanuszewski Jan 1879—81.
 Haraszkiewicz Mikołaj 1886 7, 1890.
 Hartleb Adam 1877—87.
 Hayek Melania 1893.
 Hewrycz Julian 1883.
 Hierzyk Edmund.
 Hilewicz Władysław 1893.
 Hlawaty Jan 1880—2, 1892—4.
 Hoffmann Hieronim 1880—94.
 Hoffmann Jan 1880—93.
 Hoffmann Maurycy 1869.
 *Hoffmann Sabina 1868—94.
 Homik Jan 1891—4.
 Horoszkiewicz Julian 1873—82.
 Horoszkiewiczowa Walentyna 1870—8,
 [1880—2 (+ ²⁵/₉ 1891)].
 Horoszkiewiczówna Zofia 1872—8,
 [1880—2].
 Horucki Aleksander 1878—80.
 Hoszowski Celestyn 1876—94.
 *Hoszowski Franciszek 1868—94.
 Hoszowski Ireneusz.
 Howorka Franciszek 1893—4.
 Hryniewicz Józef 1892—4.
 Hudyna Aleksander 1889—94.
 Hodyma Piotr 1877 (+ 1881).
 Huppenthal Franciszek 1873—6.
 Ks. Iluzar Eugeniusz 1892.

 Ilków Teodor 1880—1.
 Ilnicki Melchior 1868—71.
 *Izdebski Floryan 1868—70, 1884—94.

Jabłońska Juliana, 1871—4 (+).
 Jachimowski Eustachy 1868—76.
 Jaksmanicki Antoni 1888—94.
 Jamrógiewicz Mieczysław 1874.
 Janicka Julia 1888, 1890—3.
 Janicki Aleksander 1880—8.
 Janiszewska v. Maramoroszowa.
 Janowska Olimpia 1880—1.
 Janowski Karol 1892—4.
 Janusz Michał 1879—94.
 Jaremwicz Wiktor 1882—5.
 Ks. Jaroń Franciszek 1877—82.
 Jarosiewicz Antonina 1875—94.
 Jasińska Marya 1892—4.
 Jasiński Aleksander 1869—94.
 Jaworska Sabina 1876—89, 1891—2.
 Jaworski Aleksander.
 Jaworski Benedykt 1878.
 Jaworski Jan 1894.
 Jaworski Józef 1870—3.
 Jaworski Karol 1893—4.
 Jaworski Korneli 1891—4.
 Jaworski Władysław 1892—4.
 Jerin Karol 1868—71.
 Jordanówna Helena.

Ks. Dr. Jougan Alojzy 1890—4.
 Justian Stanisław 1870—3.
 Justyanówna Helena 1881—6.

 Dr. Kaczkowski Antoni 1869—70.
 Kaczorówna Bronisława 1893—4.
 Każyteczuk 1885.
 Dr. Kamiński Franciszek 1879—81.
 Kamińska Adolfinia 1879—80.
 Kamiński Zbigniew 1883.
 Kamplówna Ludwika 1894.
 Kandefer Franciszek 1878—81.
 Karowicz Maksymilian 1893—4.
 Karpuszek Seweryn 1880—2.
 Kawczyński Maksymilian 1875—81.
 Keffermüller Józef 1883—94.
 Kehlmann Gizela 1890—4.
 Kerekjarto Józef 1878—90.
 Kienzler Edward 1892—4.
 Kijak Jan 1893—4.
 Kijańska Marya 1881.
 Kirezów Paweł 1893—4.
 Kisielka Eugeniusz 1891—2.
 Kisielewski Aleksan. 1868—73 (+ 1879).
 Kisieliński Eugeniusz 1870—1.
 Ks. Klecan Władysław 1882—3, 1886.
 Klein Jakób 1892—4.
 Kleindienst Michał 1885—94.
 Klement Teodor 1869—73 (+ 1875).
 Kloss Filomena 1869—94.
 Klug Jan 1879—82.
 Kłak Wiktor 1883.
 Kłapkowski Władysław 1887—94.
 Kłosińska Julia 1868—76.
 Kobierski Karol 1883 (+ 1892).
 Kobierzycki Jan 1888—9.
 Kobrzyński Antoni 1869—70.
 Kobylańska Teofila 1894.
 Kobylański Antoni.
 Kobylański Edward 1883—7, 1891—2.
 Koch Edmund 1876—79 (+ 1885).
 Kohn Gotthilf 1880—94.
 Kolankowski Emanuel 1894.
 Komarnicki 1879.
 Komplikowicz Jędrzej 1881—3.
 Korezyński Marecki 1880.
 Korpak Józef 1873—82.
 Ks. Korzeniowski Stanisław 1877—94.
 Kosiński Mateusz 1869.
 Kossak Marya 1880.
 Kossowska Stefania (Teibels Ida) 1881—94.
 Kostecki Stanisław 1875—6.
 Kosterka Ignacy 1880—3.
 Kościelecki Aleksander 1873.
 Kościuk Edward 1888—9 (+ 1890).
 Kościński Jan 1892—3.
 Kotulski Władysław 1882—8.
 Kowal Jan 1883.

Kowalówka Walenty 1874—89 († 1890).
 Kowalski Józef 1878—89.
 Kowarzyk Leopoldyna 1875—7, († 1882).
 Kozłowski Tadeusz 1868—70.
 Kostlich Ferdinand 1872—82 (†).
 Krajkowski Piotr 1891—2.
 Krasucki Władysław 1878—94.
 Kraus (Schweiger) Leopoldyna 1875—88.
 Ks. Krechowicz Józef 1892—4.
 Krempowski Wawrz. 1874—5, 1884—5.
 Dr. Kretkowski Władysław 1884—7.
 Dr. Krentz Feliks 1872—87.
 Kriegshaber Franciszka 1891—2 (†).
 Krokay Jan 1871.
 Krompholz Ubalđ 1869—70.
 Kropiński Józef 1892—4.
 Kropiński Władysł. 1870—82, 1884—94.
 Dr. Krówczyński Żegota 1876—92 († 1/2).
 Krystyniacki Jan 1869—73 (†). [1893].
 Krzaczkowski Franciszek 1871—94.
 Krzystan 1883.
 Kubik Gustaw 1893—4.
 Kubicki Józef 1880—1.
 Dr. Kubiszał Stanisław 1879.
 Kuczabiński Wincenty 1892—4.
 Kuhn Stefania 1893—4.
 Kula Dominik 1870—3 († 1878).
 Kula Marya 1869—70.
 Kulczycki Teodor 1869—81.
 Kuliczowska Eleonora 1868—70.
 Kuliczkowski Adam 1868—70.
 Kulińska Józefa 1876—94.
 Kummer Eugenia 1890—4.
 Kuryłowicz Stefan 1876—81 († 21/5 1884).
 Kutny 1879.
 Kuźniewicz Ignacy 1879—82.
 Kübel Józefa 1879.
 Kwasiński Stefan 1877—80.
 Kwaśnicki Leon 1882—6.
 Kwiatkowska Helena.
 Kwiatkowska Janina 1881.
 Kwiatkowska Olga.
 Kwiatkowski Tadeusz 1879 († 21/3 1892).
 Kwieciński Karol 1869—71.
 Kwieciński Kazimierz 1892—4.
 Kwistek Jan Tomasz 1871.

Landes Nehemiasz 1879—94.
 Langie Jan Ludwik 1893—4.
 Langner (Pichulski) Kamila 1871—80.
 Lardemerowa Antonina 1888—92.
 Laskowska Emilia 1893—4.
 Lasson Antoni 1883.
 Latinik Antoni 1868—70.
 Dr. Lech Aleksander 1870—82, 1886—9.
 Lech Władysław Wacław 1870—1.
 Lederer Franciszek 1868—71 (†).
 Leeg Leonard 1890—4.

Leligdowicz Szymon 1878.
 Ks. Dr. Lenkiewicz Zygmunt 1876—81.
 Leśniewicz Ignacy 1869—73.
 Leszczyński Jan.
 Lettner Alojzya 1888—90.
 Lettner Henryka 1885—90.
 Lettner Marya 1885—92.
 Levay Salomea 1885—94.
 Lewak Antoni 1881—9.
 Lewakowska Marya 1877—94.
 Ks. Lewandowski Antoni 1871—81.
 Lewicka Julia 1873—94.
 Lewicka Marya 1873—94.
 Dr. Lewicki Anatol 1879—82.
 Lewicki Emil 1893—4.
 Lewicki Kazimierz 1892—93 (†).
 Lewicki 1880.
 Librewski Stanisław 1874—6, 1881—94.
 Liczyński Jan 1869—70.
 Ligęza Franciszek 1882.
 Ligęza Jan 1882—94.
 Limanowska Wincenta 1875—6.
 Limanowski Bolesław 1875—7.
 Dr. Limbach Józef 1892—4.
 Lineal Zygmunt 1878—85, 1893—4.
 Linowska Marya 1882.
 Lisiewicz (Bałabanowa) Marya 1890—4.
 Dr. Lisie Ksawery 1869—88 († 27/2 1891).
 Lityński Jan 1878.
 Litwin (Grabowska) Marya 1871—6.
 Longchamps Wincenta 1878—94.
 Ks. Lubomeński Zenon 1868—88.

Ks. Łabay Franciszek 1892—93 (†).
 Ładosiówna Stefania 1893—4.
 Ławrów Paweł 1874—6.
 Łacka Marya 1873—82.
 Łempicka Antonina 1880—8.
 Łempicka Helena 1874—85.
 Ks. Łepki Onufry 1873—82.
 Łeszega Jan 1883—92.
 Łonnicka Marya 1880—94.
 Łozińska v. Marciszewska.
 Dr. Łubieński Ludwik 1872—82.
 Łuczkiwicz Antoni 1871—87.
 Łukaszewicz Klemens 1880—2 († 1885).
 Łukaszewski Szymon 1892.
 Łuszczyński Zygmunt 1880—5, 1892—3.
 Łysakowska Marcela 1880.

Machalski Jan 1878.
 Machczyńska Antonina 1870—94.
 Machnowski Włodzimierz 1881—2.
 Madeyski Edward 1877—82.
 Madyda Aleksander 1893.
 Majchrowicz Franciszek 1883—4.
 Majerski Stanisław 1886—94.
 Majerowa 1883.

- Makarewicz Romuald 1894.
 Makowski Marek 1870—93 († 93).
 Makusz Jadwiga 1869—94.
 Malewicz Adela 1881.
 Malicki Cyryl 1880—1, 1892—4.
 Matkowska Klement. 1878 († $2\frac{1}{2}$ 1879).
 Mandel Salamon 1884—94.
 Mandybur Tymoteusz 1889—94.
 Mandyburówna Antonina 1878—93.
 Maniecka Zofia 1875—8.
 Mańkowska Eugenia 1883—4.
 Mańkowski Bolesław 1879—80 (†).
 Dr. Mańkowski 1892—4.
 Mańkowski Jan 1868—73.
 Maramaroszowa (Janikowska) Michalina
 [1877—81, († 94).
 Mareiszewska (Łozińska) Zofia 1880—3.
 Mareiszewski Franciszek 1881—5.
 Ks. Mardyrosiewicz Jan 1885.
 Margolles Anna 1892—4.
 Markl Wanda 1873 (†).
 Marko Onesimus 1879—86.
 Markowska Hortenzya 1881.
 Markowski Ignacy 1882—3.
 Markowski Jan Antoni 1881.
 Markowski Tomasz 1879—94.
 Maryniak Bohdan 1877.
 Maryniak Michał 1876.
 Maszkowski Karol 1868—71 († $\frac{2}{3}$ 1886).
 Maszkowski Stanisław 1881.
 Matuszewski Karol 1879—80.
 Dr. Maurer Roman 1877—9 († 1884).
 Maycher Andrzej 1868—76 (†).
 Mayer Paulina 1873—6.
 Maywald Joanna 1871—94.
 Mazanowski Antoni 1881.
 *Ks. Mazurak Andrzej 1868—94.
 Medvecký Edward 1873—4.
 Medvecký Zygmunt 1873—4.
 Mejbaum Antoni 1893—94.
 Mekielita Michał 1879—82.
 Melzer Jan 1890 († 90).
 Międzyński Piotr 1869—94.
 Michałski Emil 1887 († 1888).
 Michna Wojeiech 1868—870.
 Mielniczuk 1878.
 Miesowicz Władysław 1884—94.
 Milewska Emilia 1869—73 († 1885).
 Milewski Henryk 1868—73, 1879—88.
 Milikowski Edmund 1869—82 (†).
 Milski Jan 1890—4.
 Misiński Erazm 1868—72.
 Misiński Karol 1870—72.
 Młocki Alfred 1869—71 († 1882).
 Młotek Jan 1869—71.
 Mochnacka Marya 1881—94.
 Mochnacki Józef 1868—83.
 Mochnacki Klemens 1884—9 († 92).
 Modzelowska Helena 1881.
 Mohr Maurycy 1870—1.
 Dr. Mołedziński 1870—3.
 Moniak Emil 1887—94.
 Moniak Karol 1887—94.
 Monseu Władysław 1873—1880.
 Moos Karol 1891—4.
 Morowska Antonina 1871—6.
 Morstadt Emilia 1873—81 († 1883).
 Morstadt Matylda 1873—81.
 Mosz Michał 1889—91.
 Ks. Moszoro Jakób 1878—80.
 Dr. Moszyński Adolf.
 Moszyński Ignacy 1868—70.
 Mravineszcz Antoni 1882—3.
 Mrozowieka Zofia 1893—4.
 Mrazowiecki Stanisław 1872—3.
 Mściwujewski Stanisław 1876—7.
 Mucha Michał 1892—4.
 Mukaczyńska Petronela 1881—91 († $2\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 1891).
 Munk Mayer 1868—73.
 Müller Henryk 1879—92.
 Ks. Mynarski Franciszek 1893—94.
 Myszuga Aleksander 1880.
 Naganowski Mieczysław 1883.
 Nagel v. Winiarzowa.
 Nauczuk Piotr 1877.
 Nazarewicz Teodor 1880—3 († 1885).
 Nester Tomasz 1876—83 (†).
 Niedosiński Jędrzej.
 Niedziałkowska Wiktoria 1875—94.
 Niedźwiecki Julian 1874—94.
 Niedźwiecki Stanisław 1882—94.
 Niemezykiewicz Konstanty 1892—4.
 Niementowski Feliks 1870—1.
 Dr. Niementowski Przemysław 1886—92.
 Niwińska v. Grabowska.
 Niżałowska Karolina 1885—7.
 Dr. Noskiewicz August 1868—79 († 1880).
 Novotny Eleonora 1876.
 Nowak Szezezan 1869—78.
 Nowakowski Julian 1892—3.
 Nowicka Marya 1894.
 Nowicki Wilhelm 1883—94.
 Nowomiejski Emil 1874.
 Nowotarski Bogumił 1870—1.
 Oberhardowa v. Finkelstein.
 Ks. Obrzud Jędrzej 1870—6.
 Dr. Ochorowicz Julian 1876—81.
 Okaz Kazimierz.
 Oleksianka Marya 1892.
 Oleksiński Jan 1876—9.
 Ks. Dr. Olender Ludwik 1877—82.
 Olpiński Filip 1869—75.
 Ks. Olszewski Letus 1881.
 Ołeksów Grzegorz 1880—1.

Opalek Józef 1872, 1880—5.
Opolska Marya 1887.
Dr. Opolski Wiktor 1869—77.
Orleeki Eugeniusz 1881—2.
Oskard Andrzej 1873 († 1874).
Ostapowicz Karolina 1870—82 († 1883).
Osuehowski Franciszek 1874.

Pach Józef 1873.
Paklerska Krystyna 1880—5.
Panthera Antoni 1873—4 (†).
Parasiewicz Hipolit 1876—85.
Parasiewicz Marya 1881—4.
Parasiewicz Szczesny 1874—94.
Parylak Piotr 1892—4.
Pasławski Jan 1893.
Paszkowska Wiktorya 1871—3.
Pawecki Antoni 1885—94.
Pawlikowski Antoni 1878.
Pawulska Stanisława 1878—94.
Pekłówna v. Fruchtmannowa.
Peszek Stanisław 1886 († 1887).
Dr. Petelenz Ignacy 1874—89.
Petrów Aleksander 1870—4.
Petrów Mikołaj 1874—7.
Petryka Teokryst 1870—1 (†).
Pfeifer Melania 1877—94.
Dr. Piasecki Wenandy 1874—7.
Pichulska v. Langner.
Piek Filipina 1883—8.
Piek Regina 1883—8.
Pieniążek Czesław 1875.
Pierzchała Ludwik 1894.
Pietraszkiewicz Aleksan. 1873 († 1886).
Pietraszkiewicz Hipolit 1871—4.
[1886—94.

Pietrzycki Władysław 1892—4.
Dr. Pietak Leonard 1876—83.
Pikulski Piotr 1876—7.
Dr. Pilat Roman 1884.
Pilecki Władysław 1872.
Piorkiewicz Józef 1869—82, 1886—94.
Piotrowska Marya 1891—4.
Pisarczyk Emil 1878—81.
Pisiewicz Julian 1894.
Piwonka Ludwik 1879—86.
Planer Izaak 1890—4.
Podhalicz Ludwik 1868—77.
Podolka Augusta 1893—4.
Ks. Pogonowski Czesław 1878—93.
Poh Marya 1883.
Pókorny Adolf 1885—94.
Polański Michał 1869—94.
Ks. Polek Jakób 1887—94.
Pollo Ferdynand 1874—81 († 1883).
Pollo Leopoldyna 1889—90.
Pollo Marya 1876, 1880—3.
Pollo Stefan 1892—4.

Polturak Jetti 1892—3.
Ks. Pobiński 1874—7.
Dr. Popiel Juliusz 1869—91.
Porebalska Klementyna 1875—6.
Pożakowska (Szemelowska) Helena
Ks. Prawdzikowski 1892—4. [1868—76.
Prokopowicz Filemon.
Prokopowicz Jan 1874—91.
Próchnicki Franciszek 1877—94.
Prugar Julian 1870.
Prugar Marcin 1869—89.
Pryma Aleksandra 1875—89.
Przedzimirski Stefan 1872—77, 1883.
Przepiliński Albin 1879—85.
Ks. Przeslakiewicz Jan 1870.
Przeszlakiewicz Łuk. 1868—70 († 1883).
Przysłupski Onufry 1863—9.
Puszczałowski Adolf 1868—73 († 1885).
Puszkarski Michał 1876—82.
Pych Szymon 1882.
Pyszłowska Marya 1875—81.
Pyszyński Michał 1871—82.

Rachwał Franciszek 1868—89.
Radecki Aleksander 1881—3.
Radwański Kazimierz 1888—94.
Dr. Radziszewski Bronisław 1872—94.
Rakowski Antoni 1886.
Rawer Karol 1878—85, 1888—94.
Reauburg Adela 1877—8.
Reauburg Adolf 1876—8.
Rebsam Agnieszka 1879—83.
Redłówna Otylia 1888—93.
Relinger Władysław 1880.
Rewakowicz Henryk 1873—94.
Richter Franciszek 1871, 1877—9.
Richter Wilhelmina 1884—5.
Richtmann Zygmunt 1875—94.
Rieger Ludwika 1875—6.
Rifezes Natan.
Dr. Rodecki Czesław 1869—93 († ^{5/6} 1894).
*Romanowicz Tadeusz 1868—81, 1892—4.
Romanowicz Zofia 1871—92.
Romańczuk Julian.
Rosenbach Franciszek.
Rosenbusch Ferdynand.
Rosenthal Leon 1870—4.
Rosenzweig Salomon 1869—73.
Dr. Roszkowski Gustaw 1880—93.
Rotter Antoni 1880—7, 1892.
Rotter Hilary 1882—92.
Rudnicka Helena 1891—2 († 1893).
Rudnicki Ludwik 1883—94.
Ruebenbauer Eleonora 1885—6.
Dr. Ruff Fryderyk 1869—70.
Rybak Katarzyna 1889—94.
Rykowski Mikołaj 1871—94.
Ryż Bronisław 1884—5.

Sahanek Władysław 1881.
 Salo Ludwik 1885—6.
 Ks. Samojed Józef.
 *Dr. Samolewicz Zygmunt 1868—87,
 Sanocka Olga 1891—4. [1892—4.
 Sarnowicz Ludwika 1892.
 Sawczyński Zygm. 1873—93 (+ $2\frac{7}{10}$ 1893).
 Sawicki Michał 1882.
 Sawicki Mikołaj 1878—84.
 Sawicki Teodor 1879—83.
 Schaffek Marya 1881—6.
 Schmitt Henryk 1870—82 (+ 1883).
 Schneider Maryan 1888—94.
 Schnepf Schapse 1870.
 Schnitzel Klemens 1874—87.
 Schulbaum Betti 1890—4.
 Schulz Emanuel.
 Schulz Leontyna 1880.
 Schweiger v. Kraus.
 Seelig Marya v. Bakowska.
 Seelig (Wachtel) Olimpia 1881—93.
 Seidler Leopold 1880—1.
 Selingerowa Julia 1868—72.
 Dr. Semilski Teobald 1869—72.
 Semkowicz Aleksander 1874—6.
 Senica Antoni 1878—84, 1889—92.
 Senik Jan 1890—4.
 Serkies Tomasz 1880.
 Seyfarth Gustaw 1876—94.
 Seyss Teofila 1873—94.
 Siedmiograj Józef 1868—72.
 Ks. Dr. Siemieński Jan 1881—2, 1890—4.
 Ks. Stenkiewicz Józef 1892.
 Sijak Michał 1880—94.
 Simon Edward 1869—88 (+ 1889).
 Skarbek Antonina 1881.
 Skarbek Szymon 1879—86.
 Skielski Karol 1869—70.
 Skerl August 1869—81 (+).
 Skorobohaty Antoni 1879—80 (+ 1881).
 Skotnicki Antoni 1873—81.
 Skrzyński Miecz. 1876—84, 1887—9,
 (+ 1889).
 Skupniewicz Józef 1883—90.
 Skwarezyński Karol 1879—81.
 Dr. Skwarezyński Paweł 1869—76.
 Słotwiński Józef 1892—4.
 *Służewski Michał 1868—94.
 Dr. Smolka Franciszek 1873—7.
 Sobczyński Mikołaj 1869—79 (+ $30\frac{1}{4}$ 1880).
 Sobieski Stanisław 1868—72 (+ 1884).
 Sochaniewicz Józefa 1893—4.
 Soja Daniel 1883—5.
 Sokalski Bronisław 1877—88, 1894.
 Sokołowska Rozalia 1886—7.
 Sokołowski August 1871—7.
 Ks. Solecki Leonard 1882.
 Soleska Walerya 1878.

Soleski Jan 1884—94.
 *Soleski Józef 1868—87, 1894.
 Solski Maryan 1892—4.
 Sołtysik Tomasz 1884—6.
 Soroka Emilia 1882—3.
 Sorys Karol 1881—6.
 Spang Filip 1880.
 Dr. Spausta Damian 1869—72.
 Spät Herman 1892—4.
 Sperling Jakób 1870—1.
 Ks. Spolski Maryan 1879—86.
 Spolski Łukasz 1894.
 Stachewicz Antoni 1881.
 Stachewicz Władysław 1881.
 Stadnicki Franciszek 1871.
 Stahlberger Julia 1888—93.
 Dr. Stanecki Tom. 1868—90 (+ $8\frac{1}{11}$ 1891).
 Stanisławski Karol 1891—4.
 Stanowski Franciszek 1892—4.
 Starak Józefa 1894.
 Starak Marya 1893—4.
 Starkel Juliusz 1870—4, 1887—94.
 Starkel Romuald 1871, 1876—87,
 Starłówna 1871. [+ $10\frac{1}{2}$ 1888.
 Starzecka Helena 1881.
 Starzecki Romuald 1879—82, (+ $10\frac{1}{2}$ 1887).
 Ks. Stecz Ferdynand 1881—2.
 Stecz Matylda Klara 1892.
 Sternal Bronisława 1894.
 Sternal Marcin 1869—78.
 Sternal Tomasz 1868—90 (+).
 Dr. Sternberg Bernard 1868—79 (+).
 Sterniak Gabryel 1878—9.
 Ks. Stefanowicz Jan 1868—70.
 Stefanowicz Mikołaj 1879—81.
 Stępek Michał 1878—82, 1885—90.
 Ks. Stojalowski Stanisław 1879—82.
 Stokłosińska Wilhelmina 1878.
 Stokowicz Karolina 1877.
 Ks. Stopezyński Jan 1888—93.
 Stöger Eugeniusz (+ 1885).
 Strażnicka Biruta 1872—3.
 Strissowerówna Rozalia 1880—7.
 Dr. Strojnowski Edward 1879—91.
 Stroka Wincenty 1869—74.
 Stroner Adolf 1890—4.
 Strzałkowska Kamila 1878.
 Dr. Strzelecki Fel. 1868—83 (+ $2\frac{1}{2}$ 1883).
 Strzelecki Henryk 1869—86, 1888, 1892.
 *Stupnicki Andrzej 1868—94.
 Supińska v. Wiekowska.
 Dr. Syrski Szymon 1876—8 (+ 1882).
 Szafran Franciszek 1868—71.
 Szatrawska Serafina 1882—3.
 Szafranski Jan 1890—4.
 Szajewski Marcin 1868—9.
 Szajnok Olimpia 1875—6.

Dr. Szaraniewicz Izidor 1868—81.
 Szatkowski Paweł 1881.
 Szezepny Teodor 1877.
 Szczurkiewicz Ferdynand 1892—4.
 Szemelowska v. Pożakowska.
 Szemlej Jakób 1879—82.
 Szewczuk Daniel.
 Szpetmański Franciszek 1875—94.
 Szpilezyńska Karolina 1871.
 Sztokół Jan 1870.
 Szuchiewicz Włodzimierz 1876.
 Szumańska Gustawa 1884.
 Szwajkowska Irena 1879—80.
 Szwajkowska Wanda 1892—4.
 Szwajkowski Józef 1880—94.
 Szwed Franciszek 1877—94.
 Szymański Franciszek 1887.
 Szyper Natan 1889—94.
 Ślaski Ignacy 1869—74 (+).
 Śleziński Władysław 1881—6.
 Śliwińska Marya 1880—1.
 *Świechło Wład, 1868—72, 1889—94.
 Święciecki Paulin 1870—4 (+ 1876).
 Ks. Świstelnicki Zygmunt 1886—8.
 Ks. Świsterski Jędrzej 1881—6.
 Świstoń Filip 1868—71.
 Tanczakowski Józef 1881—94.
 Taniackiewicz Marya 1888—94.
 Targoński Paulin 1884.
 Tatomir Łucyan 1875—94.
 Tatomir Walerya 1886—94.
 Taubes Szymon 1892—4.
 *Tebinka Paulina 1868—94.
 Teibels Ida v. Kossowska Stefania.
 Teitelbaum Wolf 1892—4.
 Ks. Telakowski Teodor 1830—4.
 Teodorowiczówna Sabina 1871—81.
 Terlikowski Franciszek 1881—2.
 Tłumak Baruch 1882—4.
 Tomaszewicz Czesław 1873—5, 1880—1.
 Tomaszewski Franciszek 1878—9.
 Tomaszewski Józef Władysław 1893.
 Topolnicki Emilian 1839—94.
 Torosiewicz Walerya 1877—83.
 Kiełbusiewicz Leon 1841 (+ 1885).
 Truszkowski Włodzimierz.
 *Trzaskowski Bronisław 1868—70.
 Tschirshnitz Wincenty 1885—94.
 Turkawski Marcelli 1881—4.
 Turski Grzegorz 1878.
 Twardowski Franciszek 1875—6.
 Tychowska Marya 1871, 1873—81.
 Tyńiecki Władysław 1870—94.
 Tyrawski Cel. 1868—72, 1877 (+ 1886).

Uhma Roman 1878—83.
 Ulmer Narcyz 1894.

Urbanek Edmund 1881—94.
 Urbański Faustyn 1893—4.

Veit Rudolf 1868—70.
 Vollender Leon 1870—2.
 Völpeł Andrzej 1879—83.

Wacek Paweł 1886—92.
 Wachnianin Anatol 1871—2.
 Wajda Piotr 1869—94.
 Waligórski Franciszek 1876—84.
 Waltersburg Anna 1871—81.
 Wałaszkievicz Wincenty 1887—94.
 Wanczarowska Leopoldyna 1872.
 Ks. Wankowicz Władysław 1875—87.
 Dr. Warmiski Mieczysław 1890—4.
 Wartyńska Emma 1893—4.
 Warzecka Barbara 1868—70.
 Warzyniecki Fr. 1882—90 (+ ¹¹/₁₂ 1890).
 Wasilewska v. Boberska.
 Wasilewski Adam 1881.
 Wasilkowski Józef 1881—2.
 Wasyłkiewicz Jan 1879—83.
 Wasyłkowski Władysław 1876.
 Watrann H. 1881.
 Waydowicz Stanisław 1874—7 (+).
 Wechsler Stefania 181—2, 1885—94.
 Weigel Leopold 1868—72.
 Weigel Reg. na 1881.
 Weigel Wanda 1893.
 Weiser Natalia 1873—82.
 Welichowski Jan 1869—71.
 Wentz Teresa 1868—72.
 Wex Wilhelmina 1868—77 (+ 1878).
 Węclewska Felicja 1891—4.
 Wicherek Szczepan 1876—92.
 Wichert Gustaw 1839—73 (+).
 Wichertowa Anna 1876—9.
 Widmann Józefa 1850.
 Widmann Karol 1863—91 (+).
 Widmann Michalina 1880—2.
 Dr. Widmann Oskar 1874.
 Wiedeń Józef 1869.
 Wieckowska (Supińska) Eug. 1874—81.
 Wild Karol 1869—80 (+ 1885).
 *Winiarzowa (Nagel) Apollonia
 [1868—73, 1879—94].
 Winnicka Julia 1880—4.
 Winnicki Karol 1884—94.
 Wiunicki Stanisław 1868—71.
 Wiśłocki Feliks 1868—72.
 Dr. Wiśłocki Władysław 1868—72.
 Witoszyński Józef 1868—70.
 Witoszyński Józef (II.) 1893.
 Witoszyński Włodzimierz 1891—4.
 Władyka Józef 1880—6.
 Włodarska Antonina 1881.
 Wodkiewicz Marcela 1873.

Wohlthal Stanisław 1870—1.
Dr. Wojnarowski Feliks 1883.
Wojtowski Jan 1868—71, 1876—85 (+).
Wolańska Ludwika 1894.
Wolański Józef 1869—70.
Wolf Michał 1870—88 (+ 1890).
Wolff Emanuel 1876—81.
Ks. Wołcz Walenty 1888—94.
Dr. Wołek Wojciech 1869—80 (+ 1881).
Wołoszynowiczówna 1883—4.
Wołoszynowiczówna Klementyna 1894.
Wowków Dymitr 1883—8.
Wynar Daniel 1874—7 (+ 1890).

Ks. Zabłocki Feliks 1869—94.
Zagorska Marya 1893—4.
Zagorska Wanda 1888 (+).
Zagórski Henryk 1881.
Zagórski Władysław 1869—70.
Zagórski Włodzimierz 1881.
Zahajkiewicz Szezęsny 1888—9.
Zajączkowska (Bandrowska) Joanna
[1875—9.
Dr. Zajączkowski Władysław 1873—94.
Zawadil Wacław 1876.
Zawadzka Helena 1894.
Zawadzki August 1870—85, 1892—4.
Zawadzki Bronisław 1873—4.
Zawadzki Władysław 1873—4.
Zawałkiewiczowa Franciszka 1868—70.
Zawirska Marya 1888—94. [1876.
Zawirski Adam 1892—4.
Zbrożek Dominik 1876—85 (+ 17, 1889).
Zbrożek Piotr 1873—4.

Dr. Zbyszewski Wiktor 1873—82.
Zdobnieka Antonina 1879—94.
Zegaczek Jan 1893—4.
Zegadłowicz Klotylda 1881—4.
Zglinnieki Jan Nep. 1869—75 (+).
Dr. Zgórski Alfred 1870—94.
Ziegler Józef 1891—4.
Ziełańska Adela 1893—4.
Ks. Zieliński Andrzej 1868—74.
Zieliński Antoni 1871—2, 1876.
Dr. Zielonacki Józ. 1868—9 (+ 28¹/₄ 1884)
Zielonka Ferdynand 1878—81.
Zielony Jan 1891 (+ 1893).
Ziemborowska Dyoniza 1893.
Zieniewicz Tekla 1872.
Zima Franciszek 1880—94.
Zimmermann Józ. 1882, 1886—8, (+ 1889).
Ziołocki Stanisław 1893—4.
Dr. Zipper Albert 1879—90.
Zrogowski Władysław 1880—2.
Zubrzycka Jadwiga 1884—6.
Zwierkowski Łukasz 1869—94.
Zygadłowicz Wanda 1875—94.
Zygmuntowski Julian 1868.

Dr. Źródłowski Ferdynand 1869—77.

Żmudziński Franciszek 1884—94.
Żmurko Wawrzyniec 1868—88 (+).
Dr. Żuliński Józef 1871—94.
Dr. Żuliński Tadeusz 1871—84 (+ 1885).
Żymirska Paulina 1885 (+ 1886).
Żyszkiewicz Feliks 1889.

